

บทที่ 5

บทสรุป-เสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การบอกปิดสัญญาที่มีภาวะเป็นวิธีการหนึ่งในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ และช่วยให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันทั้งหลายได้รับความเสมอภาคในการชำระหนี้ สัญญาใดๆ ที่ลูกหนี้ได้ทำก่อนล้มละลายหรือฟื้นฟูกิจการนั้นมิได้สิ้นสุดลงเนื่องจากเหตุที่ลูกหนี้ล้มละลายหรือฟื้นฟูกิจการยกเว้นเป็นสัญญาที่เป็นการเฉพาะตัวหรือมีบทบัญญัติกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ ให้สัญญานั้นสิ้นสุดลงจากเหตุที่ลูกหนี้ล้มละลายหรือถูกฟื้นฟูกิจการ การบอกปิดสัญญาในการฟื้นฟูกิจการเป็นหลักการที่สำคัญในการเป็นเครื่องมือของผู้บริหารแผนที่จะใช้ในการรวบรวมและรักษาทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ได้มากที่สุด และเป็นการให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันทั้งหลายได้รับความเสมอภาคในการชำระหนี้ด้วยหากผู้บริหารแผนต้องยอมรับสัญญาที่มีภาวะนั้นอาจทำให้คู่สัญญาในสัญญาที่มีภาวะนั้นมีสิทธิคิดว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกันของลูกหนี้ การบอกปิดสัญญาที่มีภาวะในการฟื้นฟูกิจการนั้นจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้อาจจะประสบความสำเร็จหรือช่วยจัดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการ

พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2542 ในส่วนเรื่องการบอกปิดสัญญาที่มีภาวะในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้บางประการไม่เหมาะสมและไม่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นฟูกิจการและไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาในสัญญาที่มีภาวะนั้น หากไม่ได้รับการแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องการบอกปิดสัญญาที่มีภาวะในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ อาจทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิเสธสัญญาที่มีภาวะของผู้บริหารแผนได้รับความเสียหายเกินกว่าที่ควร หากได้แก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ กระบวนการการบอกปิดสัญญาที่มีภาวะในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะส่งผลให้การดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ดำเนินไปโดยสะดวกและอาจทำให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ประสบความสำเร็จ และช่วยให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจดังกล่าวนี้ของผู้บริหารแผนได้รับความเป็นธรรมและได้รับความเสียหายให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

บทบัญญัติเรื่องการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2542 ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เอื้อต่อการฟื้นฟูกิจการและไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระ มีดังนี้

1. บทบัญญัติในเรื่องคำจำกัดความของทรัพย์สินหรือสัญญาที่มีภาระที่ผู้บริหารแผนสามารถใช้อำนาจปฏิเสธได้นั้นแคบเกินไปและไม่มีความยืดหยุ่นให้ผู้ทำแผนสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมาตรา 90/41 ทวิ บัญญัติคำจำกัดความของคำว่าทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระที่ผู้บริหารแผนสามารถใช้อำนาจในการบอกปิดได้ คือทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ หากทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญานั้นไม่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะได้รับผู้บริหารแผนก็ไม่สามารถใช้อำนาจที่จะปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญานั้นได้ ซึ่งการที่มาตรา 90/41 ทวิ บัญญัติไว้เช่นนี้เป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาของผู้ทำแผน ผู้ทำแผนต้องพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญานั้นมีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะได้รับเสียก่อนจึงจะมีอำนาจที่จะตัดสินใจปฏิเสธไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญานั้นได้ การใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจของผู้ทำแผนในการที่จะยอมรับหรือปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระนี้ไม่ควรมีข้อจำกัด ผู้ทำแผนควรจะได้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อจำกัดในบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งจะเป็นผลดีต่อการฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นมาตรา 90/41 ทวิ ไม่ควรจำกัดความทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระที่ผู้บริหารแผนสามารถใช้อำนาจปฏิเสธได้ไว้แคบเกินไป คือ ต้องเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ มาตรา 90/41 ทวิ ควรบัญญัติไว้กว้าง ๆ เพียงเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเท่านั้น

2. หลักการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/41 ทวินั้นเป็นหลักที่ให้มีการยอมรับโดยปริยายหากพ้นเงื่อนเวลาที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจ หากผู้บริหารแผนไม่ปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระภายในเวลา 2 เดือนนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนของศาล ผู้บริหารแผนก็ไม่มีอำนาจที่จะปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระนั้นอีก การที่มาตรา 90/41 ทวิบัญญัติให้มีการยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระโดยปริยายอาจก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากไม่ว่าด้วยเหตุอันใดอาจเกิดความผิดพลาดที่ผู้บริหารแผนไม่สามารถปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระได้ทันภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และเป็นภาระของผู้บริหารแผนที่จะต้องปฏิเสธทรัพย์สินหรือสัญญาที่มีภาระนั้นภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดให้มีจะนั้นจะไม่มีอำนาจปฏิเสธทรัพย์สินหรือสัญญาที่มีภาระนั้นอีก ดังนั้นจึงควรแก้ไขหลักในการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยเปลี่ยนจากหลักการยอมรับโดยปริยายเมื่อพ้นเงื่อนเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นหลักการปฏิเสธโดยปริยายเมื่อพ้นเงื่อนเวลาที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากหลักการปฏิเสธโดยปริยายนั้น

นอกจากจะช่วยลดภาระของผู้บริหารแผนในการที่จะต้องบอกปิดทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่ภาระภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังจะช่วยให้โอกาสที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารแผนปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระไม่ทันภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย ซึ่งหากแก้ไขหลักในการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการแล้วก็ควรจะมีบทบัญญัติที่คุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายด้วย เนื่องจากคู่สัญญาอีกฝ่ายอาจจะได้รับความเสียหายในระหว่างที่รอผู้บริหารแผนในการที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสัญญาและคู่สัญญาอีกฝ่ายก็ไม่มีค้ำประกันแน่นอนว่าสัญญาของเขาจะถูกยอมรับหรือปฏิเสธ ดังนั้นจึงควรจะมีบทบัญญัติที่คุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายไม่ให้เกิดความเสียหายเกินสมควรโดยการที่บัญญัติกฎหมายให้สิทธิแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในการที่จะสามารถยื่นคำร้องขอให้ผู้บริหารแผนดำเนินการยอมรับหรือปฏิเสธสัญญาที่มีภาระนั้นในเวลาที่กำหนดให้อันจะทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหายน้อยลง

3. การบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยนั้นไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการยอมรับทรัพย์สินหรือสัญญาที่มีภาระไว้ซึ่งทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระนั้นอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากผู้บริหารแผนมีอำนาจเพียงฝ่ายเดียวที่จะยอมรับหรือปฏิเสธทรัพย์สินหรือสัญญาที่มีภาระ ดังนั้นจึงควรแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายให้มีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระโดยควรจะให้มีการคุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระโดยการจัดหาหลักประกันที่เหมาะสมและเพียงพอในการยอมรับสัญญาที่มีภาระแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระนั้น

4. การบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการไม่มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แน่นอนและชัดเจนในการให้ความคุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระจากการที่ผู้บริหารแผนโอนสัญญาที่มีภาระไปยังบุคคลภายนอกซึ่งอาจจะทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเสียหายมากเกินไปในการตัดสินใจฝ่ายเดียวของผู้บริหารแผนที่โอนสัญญาที่มีภาระนั้นไปยังบุคคลภายนอก บทบัญญัติในเรื่องการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการควรมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แน่นอนและชัดเจนในการที่ผู้บริหารแผนโอนสัญญาที่มีภาระไปยังบุคคลภายนอก คือแม้ข้อกำหนดในสัญญาที่มีภาระจะห้ามมิให้โอนสัญญาหรือสิทธิเรียกร้องไปยังบุคคลภายนอกผู้บริหารแผนก็สามารถโอนสัญญาที่มีภาระนั้นได้และในการโอนสัญญาที่มีภาระนั้นผู้บริหารแผนต้องให้ผู้รับโอนจัดหาหลักประกันที่เหมาะสมและเพียงพอแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระสำหรับการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต

5. การบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการไม่มีหลักเกณฑ์จำกัดการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในกรณีที่สัญญาที่มีภาระนั้นเป็นสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ใช่ลูกหนี้ไม่มีอำนาจต่อรอง เช่น สัญญาจ้างแรงงาน การไม่มีบทบัญญัติดังกล่าวนี้จะทำให้คู่สัญญาที่ไม่มีอำนาจต่อรองนี้

ได้รับความเสียหาย ซึ่งคู่สัญญาที่ไม่มีอำนาจต่อรองนี้เป็นบุคคลที่กฎหมายควรให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษมากกว่าคู่สัญญาในสัญญาประเภทอื่น ๆ ได้รับความเสียหาย

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อบทบัญญัติเรื่องการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้บางประการไม่เหมาะสมหรือไม่เอื้อต่อการฟื้นฟูกิจการและไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระหรือบุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการบอกปิดสัญญาที่มีภาระนี้ บทบัญญัติดังกล่าวนี้จึงควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมและเอื้อต่อการฟื้นฟูกิจการและจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมของคู่สัญญาในสัญญาที่มีภาระหรือบุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการบอกปิดสัญญาที่มีภาระด้วย โดยควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. กำหนดคำจำกัดความของสัญญาที่มีภาระกว้าง ๆ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้บริหารแผนในการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
2. กำหนดหลักในการบอกปิดสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้เป็นการบอกปิดสัญญาที่มีภาระโดยปริยายเมื่อพ้นเงื่อนเวลาที่กฎหมายให้อำนาจและบัญญัติให้สิทธิแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระในการที่จะร้องขอให้ผู้บริหารแผนกระทำการยอมรับหรือปฏิเสธทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระภายในเวลาที่กำหนด
3. กำหนดข้อกำหนดสำหรับการยอมรับสัญญาที่มีภาระในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เพื่อคุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระโดยการให้ผู้บริหารแผนจัดหาหลักประกันที่เหมาะสมและเพียงพอแก่คู่สัญญาอีกฝ่าย
4. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ชัดเจนในการโอนสัญญาที่มีภาระเพื่อประโยชน์ต่อบริษัทลูกหนี้และคุ้มครองคู่สัญญาอีกฝ่ายในสัญญาที่มีภาระโดยการให้ผู้บริหารแผนจัดหาหลักประกันที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตแก่คู่สัญญาอีกฝ่าย
5. กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อคุ้มครองคู่สัญญาอื่นในสัญญาที่คู่สัญญาอีกฝ่ายไม่มีอำนาจต่อรอง